

اتحاد اسلامی مجاهدين افغانستان

مرکز تعلیمی افغانستان
مدیریت نصاب

دینیات

برای صنف سوم

مرتب: (مولوی دوست محمد و مولوی غلام عیسی)

دینیات

برای صفت سوم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
قال صلى الله عليه وسلم:

فرموده است حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم،

رضیت

راضی هستم

بِاللَّهِ رَبِّاَوْ

که الله پروردگار ما است و

بِالْإِسْلَامِ دِينَاَوْ

اسلام دین ما است و

بِمُحَمَّدٍ نَبِيٍّ أَوْ رَسُولَاَوْ

محمد صلی الله علیه وسلم نبی و رسول ما است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ
 يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

جز (۲۸) سوره مجادله آیه (۱)

ترجمه: خداوند (ج) بلند میسازد درجات ایمان داران را از شما و کسانی را که به ایشان دانش روزی گردانیده است .
 از فحواى آید کریمه استنباط میشود که هیچ نوع کیفیات حسنه بر جسته و بالاتر از علم و دانش وجود ندارد . اهمیت تعلیم و تربیه در دین مقدس اسلام بحدی است که اولین کلمات وحی سماوی (اقراباسم ربک الذی خلق) میباشد .
 بهین اساس موضوع پرورش روحی و تربیت فکری اسلامی ، اقتصاد سیاست . عبادات ، اخلاقیات و حقوق بشری در لابلای تعلیم و تربیه قرآنی موضوعاتیست که در راس همه مسائل قرار میگیرد .

ما رهروان راه وحدانیت در دشوار ترین شرایط هجرت زمینه و امکانات آموزش اسلامی را بلطف خداوند (ج) طوری مساعد خواهیم ساخت که در راه حصول رضای رب الارباب هیچ نوع قدرتی در مقابل تصمیم و اراده مقدس و خلل ناپذیر و فولادین ماسد شده نخواهد توانست . تمام اعمال و حشيانه و غیر انسانی کمونیزم بی هدف از قبیل قتل عام ، زنده به گور کردن چور و چپاول به آتش کشیدن مزارع و خانه ها تخریب و انهدام مساجد شریف مدارس و اماکن مقدسه استعمال گازات سمی و پروپاگند های شباروزی در مملکت عزیز ما افغانستان فقط و فقط علل تأخیر در تعمیل تصمیم گیریهای ماست و بس .

ملت مسلمان افغانستان که متمسکین حبل المتین و متعهدین کلام ربانیت دریای خشم انرجارشان هنوز هم متلاطم گردیده و بتأسی از دستورات رب

الغزت که ارشاد فرموده (وجاهدوا فی الله حق جهاده آیه ۷۸ سوره حج)
یعنی جهاد کنید برای خداوند (ج) طوریکه شایسته اوست. جهاد حق
علیه باطل را در پرتو ارشادات عالی تعالیم اسلام ادامه دهیم و مشعل فروزان
دانش اسلامی را در مسله جهاد علمی و مسلحانه تقویه نماییم.

هموطنان عزیز شما مسبوق هستید که شاگردان عرفان اسلام از دو نوع کتب
مربوط دو اتحاد اسلامی قبل مستفید بودند رهبران محترم تمام تنظیم ها به
منظور جلو گیری از نشئت افکار فرزندان مجاهدین علم دوست و سربکف
افغانستان درین او اخر به مسئولین تعلیم و تربیه مربوطه خود صلاحیت و
هدایت دادند تا از تمام مضامین و علوم شامل نصاب تعلیمی برای صنوف
مختلف یک نوع کتب طبع و به دسترس فرزندان مجاهدین و مهاجرین قرار
بدهند که از نظر محتوا و مفهوم به دین مقدس اسلام شریعت غزای محمدی
و مذهب مذهب حنفی مغایرت نداشته و مورد قبول تمام اقشار مجاهد و
مهاجر مسلمان افغانستان عزیز باشد.

به این اساس شورای عالی هم آهنگی تعلیم و تربیه تشکیل گردید و مورد
تائید همه رهبران محترم قرار گرفت.

شورای عالی هم آهنگی تعلیم و تربیه مذکور اداره مرکز تعلیمی افغانستان را
تأسیس نموده که دارای شعبات ذیل (مدیریت نصاب تعلیمی، مدیریت تدریسی
و نظارت، مدیریت پلان، و ارتباط خارجی، مدیریت اجرایی، مدیریت مالی،
مدیریت تربیه معلم، و مدیریت سواد آموزی) میباشد.

منسوبین این مرکز را متخصصین تعلیم و تربیه و اشخاص مجرب از تمام
تنظیم های جهادی تشکیل میدهد که مجدانه و متحدانه در مورد پیاده کردن
تعلیم و تربیه اسلامی و توحید نمودن نصاب تعلیمی سعی و مجاهدت

بی شائبه مینمایند

بعد از بحث و مشوره متخصصین نصاب تعلیمی در مورد تهیه کتب درسی مضامین مختلفه به این نتیجه رسیدند که نظر به شرایط دشوار جهادی و عدم وقت کافی کتب درسی مضامین مختلفه دو اتحاد اسلامی را که قبلا طرف استفاده بود باهم مقایسه و مطالب اهم آنها را در نظر داشت دشواری قید زمان تدریس در عالم مجاهدت و مهاجرت انتخاب نمایند.

لذا مدیریت نصاب تعلیمی مرکز تعلیمی افغانستان مسرت دارد که موقع یافت تا تمام کتب مضامین مختلفه درسی تنظیم های جهادی را که از طریق نصابهای تعلیمی مختلفه طبع شده بود مقایسه نمود. مطالب و عناوینی را که از نقطه نظر سطح دانش فهم شاگران و شرایط جهادی از نگاه تعلیم و تربیه سهل تر و آموزنده تر بود انتخاب و در معرض چاپ قرارداد.

السلام مع الاکرام

مدیریت نصاب تعلیمی اداره مرکز تعلیمی افغانستان

فہرست مطالب

شماره	عنوان	صفحه
۱	بخش اول (عقاید)	۱
۲	خلص مطلب «امنت باللہ»	۲
۳	وَمَلِئْکَتِہٖ	۴
۴	وَكُتِبَہٗ	۶
۵	وَرُسُلِہٖ	۸
۶	وَالْيَوْمِ الْآخِرِ	۱۱
۷	وَالْقَدْرُ خَيْرٌ شَرِّہٖ مِّنَ اللَّهِ تَعَالٰی	۱۳
۸	وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ	۱۵
	بخش دوم (فقہ)	
۹	وضوء	۱۷
۱۰	فرائض وضوء	۱۷
۱۱	سنتہای وضوء	۱۹
۱۲	شکندہای وضوء	۲۱
۱۳	غسل	۲۳

فهرست مطالب

شماره	عنوان	صفحه
۱۴	فرائض غسل	۲۳
۱۵	سنتهای غسل	۲۳
۱۶	سببهای فرض شدن غسل	۲۵
۱۷	اقسام غسل	۲۷
۱۸	یتیم	۲۹
۱۹	نیت و طریقه یتیم	۳۱
۲۰	نماز	۳۲
۲۱	فرائض نماز	۳۴
۲۲	فرائض خارجی با شرائط نماز	۳۵
۲۳	ارکان یا فرائض داخل نماز	۳۶
۲۴	واجبات نماز	۳۸
۲۵	سنتهای نماز	۴۰
۲۶	مفسدات نماز	۴۴
۲۷	هجرت	۴۷

فہرست مطالب

صفحہ	عنوان	شمارہ
۵۰	جہاد	۲۸
	بخش سوم (آداب)	
۵۳	آداب تلاوت قرآن کریم	۲۹
۵۷	حقوق برادر مسلمان	۳۰
۶۰	ترحم بر حیوانات	۳۱

اهداف نصاب تعلیمی مرکز تعلیمی افغانستان

هدف عمومی: توحید نمودن نصاب تعلیمی تمام تنظیم های جهادی و بوجود آوردن تعلیم و تربیه خاص و جامع اسلامی که ضد هر نوع باطل پرستی و بدعت ها بوده و همچنین استحکام بخش مفاهیم و قوانین کلی اسلامی در جامعه اسلامی افغانستان باشد.

هدف خصوصی: تدریس توحید و وحدانیت به سپاهیان اسلام و رهروان راه حقیقت است تا متمسک سنن و قوانین عالی و معقول شرع انور طور دایم و قایم گردند این نصاب متضمن آسایش و سواد اسلامی بادر نظر داشت و جایب و شرایط جهادی، فلسفی، اقتصادی، فرهنگی، تخیلی، مدنی و معیشتی بوده و در عین حال ممثل پیوند و اتصالات ناگستنی با جهان اسلام و مبین فلسفه مقدس اسلام عزیز می باشد.

هدف نهائی: اعلای کلمه الله، نشان دادن عظمت و شان اسلام به جهانیان اضمحلال کمونیزم در افغانستان و جهان و مبارزه با طاغوتیان زمان بر اساس مبانی و اصول قوانین قرآن عظیم الشان شریعت غرای محمدی و فقه حنیف حنفی در راه حصول رضای خداوند (ج) می باشد.

((وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ))

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ
الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
مَلِكِي مُلْكِي

بخش اول (عقاید)

أَمَنْتُ بِاللَّهِ   وَمُلْكُكَ   وَكُتُبُهُ
ایمان و باور دارم بخدا را   و به فرشته های خدا را   و به کتابهای خدا را

وَرَسُولِهِ   وَالْيَوْمِ الْآخِرِ   وَالْقَدَرِ
و به پیغمبران خدا را   و به روز قیامت   و باور دارم به اندازه که

خَيْرُهُ وَ   شَرُّهُ مِنَ اللَّهِ   تَعَالَى الْبَعْثِ
خیر آن   شر آن از جانب خداوند   است و باور دارم به زنده شدن

بَعْدَ الْمَوْتِ
بعد از مرگ

اِنْقَادُ قِسْمٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ السَّلَامُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْهُدَى عَلَيْهِ السَّلَامُ
 خالص مطلب "اُمْنَتِ بِاللّٰهِ"

ما به این ایمان داریم که خداوند عَلَيْهِ السَّلَامُ هست .
 یکی است ، شریک و مثل ندارد ، صاحب اوصاف جنبه نیکوست ، از
 هر نوع نقص و عیب مبرا و پاک است و به هر چیز قادر است .
 تمام مخلوق را او آفریده و برای همه او روزی میسر و همه
 برای آن ذات محتاج اند .

لایق عبادت و بندگی تنها خداوند عَلَيْهِ السَّلَامُ است ، پس تنها و تنها
 باید بندگی آن ذات را نمود و از وی کمک و معاونت خواست .

تقریر

- ۱- خداوند جلّ جلالہٗ دارای چه نوع صفات است ؟
- ۲- تمام مخلوقات را کی آفریدہ است ؟
- ۳- شایستہ عبادت کی است ؟
- ۴- تمام مخلوقات محتاج کی اند ؟
- ۵- کمک و معاونت از کی باید خواستہ شود ؟

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
وَمَلِكِهِ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

ما ايمان و باور داريم كه فرشته ها بندگان نيك و پسندیده خداوند هستند
و از نور آفریده شده اند، يعنى به شكل زن و مرديند و به اشكال مختلفه
خود را بدل کرده ميتوانند، خورد و نوش ندارند، از هر نوع گناه
پاك اند و نافرمانى از حكم و امر خداوند جَلَّالٌ لَا يُمَكِّنُ شَيْئًا لِّدُوِّهِ يَوْمَ يُدْعَى الْمُتَّقُونَ اِلَيْهِ فَيَسْأَلُهُمْ فِيْهِمْ عَنْ شَيْءٍ هُمْ فِيْهِ مُشْغُولُونَ .

تعداد فرشته ها از تعداد بنى آدم و جن بيشتر است، مشهور
ترين آنها عبارت اند از :

- ۱- جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَام - ۲- ميكائيل عَلَيْهِ السَّلَام - ۳- اسرافيل عَلَيْهِ السَّلَام
- ۴- عزرائيل عَلَيْهِ السَّلَام

تمرین

۱- ملائک چه نوع بندگان خداوند جلّالند ؟

۲- ملائک (فرشته‌ها) از چه آفریده شده‌اند ؟

۳- ملائک زن‌اند یا مرد ؟

۴- ملائک مشهور کدام‌ها‌اند ؟

(زَبَائِحِ الْمَوْتِ) (مَصُونُ الْمَوْتِ) (الْغَفَارُ الرَّحِيمُ) (الْمُنَافِقُ)
 وَكِتَابُهُ

ما ایمان و باور داریم که تمام کتب آسمانی برحق و از
 جانب خداوند جَلَّالَهُ برای رهنمائی بندگان نازل شده اند، تا در پرتو
 آن زندگی کنند و آرا بخوانند و برحکام آن عمل نمایند .
 خداوند جَلَّالَهُ دین کتب تمام آن رهنمائی را بیان نموده است
 که بنی آدم توسط آن دین و دنیا را بدست آورده میتواند .
 این ارشادات و راهنمائی های خداوند جَلَّالَهُ در چهار کتب بزرگ و صد
 صحیفه بالای پیغمبران جداگانه (صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ) نازل شده اند .
 نام چهار کتاب بزرگ عبارتند از : ۱- تورات شریف

۲- زبور شریف ۲- انجیل شریف ۴- قرآن مجید .
 قرآن مجید از همه کتب کاملتر و آخرین کتاب است که از
 آن بعد دیگر کتاب آسمانی نازل شده و نه تا روز قیامت نازل
 خواهد شد .

تمرین

- ۱- خداوند تبارک و تعالی در کتب آسمانی برای ما چه راضائی میکند ؟
- ۲- چهار کتاب بزرگ کدام اند ؟
- ۳- چند صفحه از جانب خداوند ﷻ بر پیغمبران نازل شده است ؟
- ۴- آخرین کتاب آسمانی را نام بگیرید .

الْقَهَّابُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ التَّرَاقِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْفَتَّاحُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْعَلِمُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
وَرَسُولُهُ

ما برین ایمان و عقیده داریم که : خداوند جَلَّالُهُ وقت به وقت از جمله انسان های پیغمبران را انتخاب و فرستاده است تا برای مردم عقیقه درست ، کارهای خوب ، اخلاق نیک ، حلال و حرام را راهنمایی کنند .

همه پیغمبران برحق اند و از جانب خداوند جَلَّالُهُ برای راهنمایی مردم - فرستاده شده اند . ایشان در جمله انسانها دارای اخلاق و صداقت بی عتا و گنجهانان خوب امانت اند . از هر نوع گناه مبرئ و پاک اند و احکام خداوندی جَلَّالُهُ را به همان ترتیبی که برای شان نازل

شده، بدون گمراهی تغییر برای امتنان خود رسانیده اند، خداوند (ج) برای ایشان معجزه داده است تا بواسطه آنها کسانی را که ایشان را بحیث پیغمبر نیدانستند خیر بفرماید.

سلسله پیغمبران از حضرت آدم علیہ السلام شروع و به حضرت محمد صلی الله علیه و آله ختم شده است، و بعد از وی پیغمبری نمی آید، هرگاه کسی از رسالت یک پیغمبر انکار کند کافر میگردد.

تمرین

۱- خداوند تبارک و تعالی جَلَّالَهُ پیغمبران را برای چه فرستاده؟

۲- خداوند تعالی جَلَّالَهُ چرا معجزه را برای پیغمبران داده است؟

۳- اولین و آخرین پیغمبران را نام بگیرید.

۴- هرگاه کسی از رسالت پیغمبری انکار کند چه میشود؟

جملات ذیل را توسط کلمات مناسب پر کنید :

- ۱- ما امت حضرت (.....) هستیم .
- ۲- سلسله پیغمبران از (.....) شروع شده است .

الْقَابِضُ وَالْبَاسِطُ وَالْخَافِضُ وَالرَّافِعُ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ

ما ایمان داریم که این دنیا دائماً باقی نبوده فانی شدنی -
 است و بدون شک حتماً روزی آمدنی است که خداوند جَلَّالَهُ
 این دنیا را ویران خواهد ساخت، به تشکیک است، به حکم خداوند
 جَلَّالَهُ مُورِثِ اَفِلَ عَلَیْهِ السَّلَام و میرده خواهد شد، و بعد از آن دنیا
 به قدرت خداوند جَلَّالَهُ ویران و تمام زنده جانان نیست و نابود
 خواهند شد و قیامت خواهد رسید.
 اما وقت قیام روز قیامت جز به خداوند جَلَّالَهُ برای کسی دیگری معلوم
 نیست.

تحریر

۱۔ این دنیا برای ابد آباد خواهد بود و یا نه ؟

۲۔ این دنیا به صور کی ویران خواهد شد ؟

۳۔ به وقت قیام روز قیامت کی آگاہی دارد ؟

هَمَّ عَزَّالَةً هَذَا السَّيِّئُ بَصِيرٌ

وَلَقَدْ رَٰحِيَهُ وَشَرَّهُ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى

ما ایمان و یقین داریم هر چیزی که دین دنیا شده و یا
خواهد شد همه به اراده خداوند جلَّ جلاله بوده و در علم او تعالی،
یک اندازه و وقت معین داشته هیچ چیزی از این اندازه معین-
کم و بیش شده نمیتواند، و هر چیزی که میشود به همان اندازه معین
خواهد شد که در علم او تعالی تعیین گردیده که این اندازه معین شد
از جانب الله تعالی جل جلاله را تقدیر گویند.
کیکمه تقدیر منکر است، کافر است.

تمرین

- ۱- هر آنچه در دنیا شده و یا خواهد شد ، از جانب کیست ؟
  - ۲- آیا مخالف تقدیر چیزی بوجود می آید ؟
  - ۳- آنکه منکر تقدیر است چه شمرده میشود ؟
-

۱- استاد محترم در رتبه استاد موقوع خویش برای شکر دادن توضیح خواهند داد و تقیم خواهند نمود که به بهانه تقدیر از کار و کسب و عمل صالح دست برداشتن و چپختن در مورد مسئله تقدیر از حد زیاد بحث و کجکاوی منع است .

الْعَدْلُ الْكَافِرُ الْحَنِيفُ الْحَنِيفُ الْحَنِيفُ وَالْبَعَثُ بَعْدَ الْمَوْتِ

ما ایمان و باور داریم که بعد از مرگ زنده شدن حق است .
 و این عقیده مات که بروز قیامت با اولین میدان صور اسرافیل ع
 تمام زنده جان ها میسرند و این جهان ویران میشود ، و بار دوم
 به امر خداوند جَلَّالُهُ صور اسرافیل دمیده میشود و تمام زنده جان ها
 و پس زنده میگردند ، و بندگان خدا جَلَّالُهُ هر یک از جای خویش همان
 طوری که از مادر نو تولد شده بود ، برهنه می خیزند .
 و هر کس از شدت سختی غرق عرق نیاشد ، و از حال یکنواختی آگاهی
 نمیداشته باشند ، و تمام مردم به حضور خداوند جَلَّالُهُ جهت حساب و

کتاب حاضر میشوند و بعد از حساب جای نیکان جنت و جای بد
کرداران، منافقان و کافران جهنم تعیین میشود، منافقان و کافران
برای همیشه در دوزخ میباشند. و مؤمنان برای همیشه در جنت میباشند.

تقریر

- ۱- بعد از مرگ زندگی چگونه آغاز میشود ؟
- ۲- رسیدن صور و نفیسه کدام ملک است ؟
- ۳- با اولین رسیدن صور در دنیا چه تحول رخ میدهد ؟
- ۴- بعد از موت بندگان خداوند جلّ و علا بکدام حال برمی خیزند ؟
- ۵- بعد از حساب کدام اشخاص به جنت و کدام اشخاص به دوزخ
میروند ؟

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّمُ الْعَظِيمُ الْغَفُورُ الشَّكُورُ

بخش دوم فقه وضوء

و تشکیک انسان قصد ادای نماز نماید، نخت باید تمام ناپاکی ظاهری وجود را دور و بعد جهت رفع ناپاکی حکمی وضوء نماید.

استاد محترم به شاگردان تفهیم خواهد نمود که استیجار از جمله دور کردن ناپاکی ظاهری شمرده شده و به آنها بفهماند که چه وقت به استیجار کردن ضرورت است.

- (۱) نجاست ظاهری آنست که بصورت اشکاء بر بدن و یا جامه برسد و معلوم میشود.
- (۲) ناپاکی حکمی آنست که نجاست اشکاء را بنموده بلکه شریعت بر پدید آمدن حکم نموده است.

فرائض وضوء

فرائض وضوء چهار اند:

۱- شستن تمام روی است که از جای روئیدن موی پیشانی الی زیر زنج و از یک زرد گوش الی زرد گوش دیگر اشامل میشود.

۲- شستن برود دست است تا آرنج؛ «شتمول آرنجها».

۳- مسح کردن چهارم حصه.

۴- شستن بر دپای است همراه بچک؛

محترم معلم صاحب به شاگردان خود بفرماید اگر در پای وضوء کننده موزه باشد مسح کردن جای شستن را میگیرد.

(الْعَلَى صَلَّاهُ)   (الْكَبِيرَ صَلَّاهُ)   (الْحَفِیْظَ صَلَّاهُ)   (الْمَقْنَنَ صَلَّاهُ)
 سنت های وضوء

سنت های وضوء (۱۳)، اند که به ترتیب ذیل توضیح میگردند :

۱- نیت است (نیت کردم وضوء زم تا بدغم پاک و نماز بر من روا شود)

۲- گفتن بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ است.

۳- شستن هر دو دست است تا بندها .

۴- شستن دهن .

۵- مسواک زدن .

۶- شستن بینی .

- ۷- خلال ریش توسط انگشتان (در صورتیکه انبوه باشد).
- ۸- مسح تمام سر .
- ۹- مسح بر دو گوش .
- ۱۰- خلال کردن انگشتان دست با و پاها .
- ۱۱- سه بار شستن بر عضو .
- ۱۲- به ترتیب شستن اعضا است طوری که درایه شریفه ذکر شده .
- ۱۳- پی در پی شستن بر عضو است قبل از خشک شدن عضو قبلی .

۶ - بی عوشی .

۷ - نشه شدن .

۸ - دیوانگی .

۹ - خنده قهقهه بالغ در نماز .

میرین

۱ - نپاکی حکمی چه را گویند ؟ ۲ - فرایض وضو چند است ؟

۳ - سنت نماز وضو چند است ؟ ۴ - اندام ناب کدام ترتیب باید شسته شوند ؟

۵ - شکننده های وضو چند است ؟ ۶ - در نماز وضو چه وقت و چه نوع خنده می شکند ؟

۱) - بجهر خندیدن است . و قهقهه آنست که وفق پہلو و ہم صف وی بشنود .
ہر گاہ خندہ بہ اندازہ باشد کہ عز خود شکی دیگر نشنود پس نماز فاسد و وضو برجا است .
معلم صاحب شاگردان را بفہماند کہ بہ خندہ قہقہ وضوی صغیر نمی شکند و در نماز جنازہ
نیز خندہ قہقہ شکندہ وضو نیست .

(مَجِيبٌ عَلَيْهِ السَّلَامُ) الْقَائِمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْحَكِيمُ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْكَوْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 غَسْلُ

شستن تمام بدن را غسل گویند.

فرائض غسل

در غسل سه چیز فرض است :

- ۱- شستن دهن .
- ۲- شستن بینی .
- ۳- شستن تمام بدن .

سنت های غسل

سنت های غسل قرار ذیل اند :

- ۱- شستن بر دو دست است تا بندد .
- ۲- استجا کردن است .

۳- دور کردن ناپاکی ظاهری است از بدن .

۴- قبل از غسل مانند وضوی نماز طهارت کردن است .

هرگاه غسل در جای صورت گیرد که آب غسل جاری نشود، و زیر پایی غاسل جمع گردد، پاها باید بعد از غسل شسته شوند .

۵- سه بار بالای تمام بدن آب جاری کردن است .

اگر غسل کننده زن باشد و به بیخ گیسوها آب برسد به باز کردن -

گیسوها ضرورت نیست . هرگاه مرد صاحب گیسوها باشد، باز کردن و شستن گیسوها ضروری است .

(الْمَجْبِيَّةُ بِحَقِّهَا) (لِبَاعِثِ بِحَقِّهَا) (الشَّهِيدُ بِحَقِّهَا) (الْحَقُّ بِحَقِّهَا)

سبب های فرض شدن غسل

عواملی که غسل را فرض میگرداند عبارت اند از :

۱- خارج شدن منی به خیز و شهوت .

۲- جماع کردن .

۳- پاک شدن زن از حیض^(۱) .

۴- احتلام

---

(۱) حیض جاری شدن خون عادی است که در هر ماه از رحم زن سالم و بالغ جاری میشود .
مدت کم حیض سه روز و حد اکثر آن ده روز است .

۵ - پاک شدن زن از نفاس^(۲) .

---

(۲) نفاس خونی است که بعد از ولادت طفل از رحم زن جاری میشود .
حد اکثر نفاس چهل روز و حد کم آن تعیین نیست .

۴- مستحب : غسل سپر و دختریکه بالغ شوند، غسل کافریکه مسلمان گردد و جنب نباشد و غسل کسیکه اراده داخل شدن بدین منوره، و یا مکة معظمه را داشته باشد مستحب است .

تقرین

- ۱- غسل چه را گویند ؟
- ۲- فرائض غسل چند و کدام ها اند ؟
- ۳- چند بار جاری ساختن آب بر بدن سنت است ؟
- ۴- اسباب فرض شدن غسل کدام ها اند ؟
- ۵- غسل برای گذاردن نماز جمعه و عیدین چه حکم دارد ؟
- ۶- اگر کافری مسلمان گردد و جنب نباشد غسل کردن آن مستحب است یا نه ؟

الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُبْدِيُ الْوَلَدُ الْمَحْمُودُ
 الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمُبْدِيُ الْوَلَدُ الْمَحْمُودُ
 تَيْمَم

عبارت از قصد کردن است به زمین و یا خاک پاک به نیت
 طهارت .

تيمم در حالات ذیل روا میگردد .

۱- در صورتیکه آب نباشد .

۲- شخص مریض باشد که حرکت کردن و یا استعمال آب به وی مضرت تمام شود .

۳- آب حد اقل یک "میل" دور باشد .

۴- خوف دشمن و حیوان درنده باشد .

۵- آب آنقدر سرد باشد که استعمال آن باعث مرگ و یا تلف کدام

عضو گردد .

۶- مقدار آب بجدی کم باشد که اگر به آن وضو سازد خوف هلاکت
از تشنگی پیدای شود.

همچنین اگر خوف گزشتن نماز جازه و عیدین باشد نیز تیمم
جائز است.

---

(۱) یک میل شرعی تقریباً (۱۸۲۹) متر است.

(الْحَيِّ بِرَحْمَةِ الْوَلَدِ) الْحَيِّ بِرَحْمَةِ الْوَلَدِ
 (الْحَيِّ بِرَحْمَةِ الْوَلَدِ) الْحَيِّ بِرَحْمَةِ الْوَلَدِ
 نیت و طریقه تیمم

در تیمم نیت فرض است ، و چنین نیت کند :
 نیت کردم تیمم نمایم تا ناپاکی از من دور و نماز بر من روا گردد .

طریقه عملی :- بعد از نیت هر دو دست را بر زمین پاک
 و یا آنچه از جنس زمین باشد بزند ، و بعد هر دو دست را
 قدری تکان دهد و تمام روی خود را مسح نماید .
 بار دوم هر دو دست را بر زمین زده و بعد از تکان دادن با دست
 چپ دست راست را و با دست راست دست چپ را تا آنجا مسح کند .

تیمم برای رفع بی وضوئی، جنابت، حیض و نفاس کیان می باشد.

تمرین

- ۱- تیمم چه را گویند ؟
- ۲- چه وقت تیمم لازم میگردد ؟
- ۳- قبل از تیمم چه طور نیت باید کرد ؟
- ۴- طریقه عملی تیمم را نشان دهید ؟
- ۵- تیمم برای رفع بی وضوئی، جنابت، حیض و نفاس چه فرق دارد ؟
- ۶- تیمم کردن بالای چه چیزی روا میگردد ؟

الْمَاجِدُ بِحَمْدِهِ الْوَاحِدُ بِوَحْدِهِ الْوَاحِدُ بِوَحْدِهِ

نماز

نماز بنای دوم اسلام است .

نماز مجموعه آن اقوال و افعال مخصوصی است که با گفتن **اللَّهُ أَكْبَرُ** شروع و با گفتن **السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ** و روی گشتادن بطرف راست و چپ ختم میگردد .

نماز در یک شبانه روز پنج مرتبه بالای هر فرد بالغ و عاقل مسلمان فرض است :

۱- صبح ۲- پیشین ۳- دیگر ۴- شام ۵- خفتن

بر هر مسلمان لازم است که طفل خود را در سن هفت سالگی به نماز ،
خواندن امر کند ، و اگر طفل نابالغ نماز بخواند ثواب آن هم برای
خودش و هم برای پدر و مادر و استاد او میرسد .

فرائض نماز

فرائض نماز (۱۵) پانزده اند ،

۸، خارج نماز و ۷، داخل نماز اند که فرائض خارجی نماز را شش گانه
نماز و فرائض داخلی آن را ارکان نماز گویند .

التَّصَدُّقُ الْقَائِدُ الْمُقْتَدِرُ الْمُقَدَّرُ

فرائض خارجی یا شرائط نماز عبارت اند از :

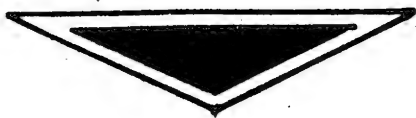
- ۱- پاکی بدن .
- ۲- پاکی جامه .
- ۳- پاکی جای نماز .
- ۴- پوشانیدن عورت .
- ۵- روبسوی کعبه شریفه نمودن .
- ۶- نیت نماز .
- ۷- تکبیر تحریمه ، تکبیر اولی ،
- ۸- داخل شدن وقت نماز .

۱. عورت مرد از زیر ناف الی زیر زانو و از زنان بدون روی ، د کف های دست و قدم ها دیگر تمام حصص بدن عورت است .

۷- ترتیب میان آن ارکان نماز که در تمام نماز یکجا آمده باشد،
چون تکبیر تحریمه و قنوه آخر یا در هر رکعت نماز یکدفعه آمده باشد
مثل قیام و رکوع .

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْوَالِي وَخَلِّهِ
اَلْبَاهِئِ عَزَّوَجَلَّ اَلْكَبْرُ

واجبات نماز

واجبات نماز قرار ذیل اند :

۱- خواندن سوره فاتحه ، اَلْحَمْدُ لِلّٰه ، در رکعت اول نماز فرض و در تمام رکعات نمازهای سنت و نفل .

۲- پیوست نمودن یک سوره و یا چند آیه از قرآن کریم با سوره فاتحه در دو رکعت اول نماز فرض و در هر رکعت نمازهای سنت و نفل .

۳- تعیین دو رکعت اول نماز برای قرائت .

۴- قنوه اول .

- ۵ - خواندن تشهد در هر دو قعه .
- ۶ - خواندن دُعای قنوت در رکعت سوم نماز وتر .
- ۷ - تکبیرهای هر دو نماز عید .
- ۸ - به آواز بلند ، خواندن قرائت از طرف امام ، در نمازهای جهر .
- ۹ - در نمازهای خفیه ، خواندن قرائت بصورت خفیه .
- ۱۰ - تعدیل ارکان (ادا کردن ارکان نماز به آرامی) .
- ۱۱ - متابعت امام در نماز جماعت .
- ۱۲ - گفتن السَّلَامُ عَلَیْکُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ ۞ در آخر نماز .

الْتَّائِبُ الْعَفِيفُ الْمُتَّقِمُ

سنت های نماز

- ۱- در اثنای گفتن تکبیر تحریمه برای مردان تا زمی گوش ها و برای زنان تا سه شانه ها بلند کردن هر دو دست .
- ۲- در اثنای بلند کردن دست ها ، انگشتان را بحال خود گذاشتن .
- ۳- بلند خواندن تکبیر برای امام .
- ۴- گذاشتن دست راست بالای دست چپ ، طوری که انگشت کمان و خورد دست راست بدور بند دست چپ حلقه - گردد و سه گلت دیگر بالای بند دست چپ بیاید .
- ۵- بر مردان نهادن دست هسایر ناف و بر زنان بالای سینه .

- ۶- به خفیه اَعُوْذُ بِاللّٰهِ (خواندن).
- ۷- به خفیه بِسْمِ اللّٰهِ (خواندن).
- ۸- به خفیه خواندن شانه (سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ، (خواندن).
- ۹- بعد از وَلَا الضَّالِّينَ آَمَنَ اَمِيْن . گفتن .
- ۱۰- گفتن تكبير استقالات .
- ۱۱- در ركوع سه بار ، سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْمُ ، گفتن .
- ۱۲- در ركوع محكم گفتن هر دو زانو توسط انگشتان دست .
- ۱۳- برای امام گفتن سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ و برای مقتدی مَرَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ و برای تنها گذار گفتن هر دو سنت است .
- ۱۴- بعد از ركوع قومه كردن و راست ايستاده شدن ،

۱۵- سجده کردن به ترتیبیکه آفل زانو ها بعد دست ها و پس از آن -

بینی و بعد پشانی را باین هر دو دست بگذارد و آرنج ها را از
پهلوی ها ، ران ها را از ساق ها و ساق ها را از زمین دور نگه داشته

و انگشتان پای را روی قله قرار دهد و برای زنان آرنج ها را با

پهلوی ها ، ران ها را با ساق ها و ساق ها را بر زمین بچپانند .

۱۶- در سجده سه بار گفتن «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى» .

۱۷- جلوسه نشستن ، بین هر دو سجده ، و ماندن دست ها بالای

ران ها

۱۸- در قعده برای مردان ایستاده نمودن پای راست

و هموار نمودن پای چپ و برای زنان کشیدن هر دو پای طرف

راست و بر سیرین چپ نشستن .

۱۹- ورود و دعا را در قعدۀ اخیر بعد از تشهد خواندن .

۲۰- گردانیدن روی بطرف راست و چپ در وقت سلام .

تمرین

۱- نماز چه را گویند ؟

۲- فرائض نماز چند است ؟

۳- شرایط نماز چند است ؟

۴- ارکان نماز کدام ها اند ؟

۵- تعدیل ارکان در نماز چه را گویند ؟

۶- زن در آشنای قیام دست ها را کجا میگذارد ؟

۷- ترتیب سجده زن و مرد از هم چه فرق دارد ؟

إِنَّمَا لَكَ الْمَلِكُ بِحَوْلَتِهِ

ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

مفسدات نماز

مفسدات نماز قراره ذیل اند :

- ۱- در نماز سخن گفتن و لوبه سهو یا خطا هم باشد .
- ۲- به قصد در نماز سلام گشتاندن .
- ۳- جواب دادن سلام .
- ۴- بدون غدر گلو تازه کردن .
- ۵- خواستن مال ، دولت ، زن ، اولاد و غیره در نماز .

۶- بدون محبت یا ترس خداوند جَلَّ جَلَالُهُ در نماز گریان و فریاد کردن .

۷- در نماز عطر را به (يَكْحَمُكَ اللَّهُ) و خبر مصیبت را به (إِنَّا لِلَّهِ وَ

إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ) و خبر خوش را به (سُبْحَانَ اللَّهِ)

و غیره جواب دادن .

۸- بجز امام خود ب دیگر کس قنح دادن .

۹- از روی قسطن کریم، در نماز قرائت خواندن، به نزد امام ابوحنیفه رحمته

۱۰- خوردن در نماز و لو به سهو هم باشد .

۱۱- ابتلاع (قرت کردن) مواد بند شده و دندانها در نماز، که از اندازه

نخود زیاد باشد .

۱۲ عمل کثیر^(۱) .

۱۳- خنده قهقهه و ضحک^(۲) .

تمرین

- ۱- مفادات نماز چند است ؟
- ۲- کدام نوع گریان ، نماز را فاسد می سازد ؟
- ۳- چنانچه کلو صاف کردن ، نماز را فاسد می سازد ؟

-
- (۱) عمل کثیر (کار زیاد) اجرای کاری که از جهل و نماز شمرده نشده و برای اصلاح نماز هم نباشد ، طوری که چند بار تکرار گردد و بیته خارج نماز محسوب کند که به ادای نماز ایستاده نیست . سه بار تکرار عمل خارجی در نماز عمل کثیر نامیده میشود .
  - (۲) در نماز خنده ضحک آمنت که خود نماز گذار آزار آبخشود .

الْمَقْصِدُ بِحَمْدِهِ الْجَامِعُ بِوَحْدِهِ الْغَنِيُّ بِوَلَدِهِ الْمَلِكُ بِوَلَدِهِ

هجرت

در دین مبین اسلام بنحای رضای خداوند جلّ و علا هجرت کردن درجه بلندی دارد .

زمانیکه در یک مملکت اسلامی قوت مسلمانان باندازه ضعیف گردد که اوامر دینی و مذهبی را به آزادی بسر رسانیده نتوانند و مجبور شوند که شب و روز را زیر سایه کفر بگذرانند و در بندگی خداوند جلّ و علا موانع و مشکلات مختلف پدید آید ، مسلمانان مکلف اند به جانی هجرت نمایند که امور دینی خود را به آزادی انجام داده و هم از آنجا برای پخش دین آزادانه جهاد کرده بتوانند ، هرگاه -

هجرت نمایند مستحق سزاشی خواهند شد که خداوند جلّ و علا در قرآن کریم
فرموده اند :

ترجمه : « آیا زمین خداوند جلّ و علا فراخ نبود تا شما در آن هجرت می نمودید ؟
بروی این منظور پیغمبر محبوب ما حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) ؟
زمانی از مکّه معظمه به مدینه منوره هجرت نمودند که در مکّه معظمه عبادت
خداوند و تبلیغ دین بر روی دشوار گره دید .

روسها که در افغانستان بالای دین ، مال ، عزت و ناموس مسلمانان
تجاوز نمودند ، گرفتاری و کشتن علای دین ، مشایخ و برادران مسلمان
شروع گردید ، مسلمانان دانستند در مناطقی که تحت تصرف روسهاست

۱، اَلَمْ تَكُنْ اَنْزِلْنَاكَ وَاِسْعٰهٖ فَتَهَاجَرُوا فِيْهَا
محترم میس صاحب واقعات هجرت حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) را به شکل قصه بیان دارد .

به صفت یک مسلمان ایماندار زندگی کرده نمیتوانند .

پس بحکم خداوند تعالی و مطابق سنت حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم ،

برای گنجدهاشتن دین مبین اسلام و به نیت جهاد و مقابله علیه دشمنان و آزادی وطن عزیز خود از چنگ کفار به ممالک اسلامی ، و دوست هجرت نمودند .

تقریر

- ۱- در دین اسلام هجرت نمودن چه درجه دارد ؟
- ۲- مسلمانان چه وقت به هجرت مکلف اند ؟
- ۳- حضرت محمد صلی الله علیه و آله و سلم از کجا به کجا هجرت نمودند ؟
- ۴- بر دین ، مال ، عزت و وطن عزیز ما کی تجاوز کرد ؟
- ۵- ما به کدام نیت هجرت نموده ایم ؟

الفائز بِلِلَّاهِ النافع بِلِلَّاهِ المؤمن بِلِلَّاهِ الهادي

جهاد

در اسلام علاوه بر پنج بنا، عبادت مهم دیگری هم است که بواسطه آن دین اسلام تقویه و توسعه می یابد و آن جهاد است .
طوریکه، هجرت نمودن بخاطر آزادی از ظلم و ستم کفار و عمل نمودن بر اوامر دین مبین اسلام بر مسلمانان فرض گردیده ، پس برای تقویه دین مبین اسلام و قائم نمودن حکومت اسلامی و از بین بردن فساد جهاد نیز بر مسلمانان فرض است .

خداوند تَعَالَى در مورد جهاد فرموده اند :

«با کافران تا زمانی بجنگید تا از روی زمین فتنه، شرک و فساد، نابود گردد، و مردم تنها تابع دین خدا بمانند.»

این حکم خداوندی جَلَّالَهُ برمی رانمائی میکند که در مقابل کافران جنگ جهاد تا زمانی دوام کند، تا شرک که سرچشمه فساد است، بجلی نابود و در دنیا قانون اسلامی برقرار گردد.

در مورد فضیلت جهاد حضرت رسول اکرم ﷺ فرموده اند: «بِتُحَّتِکُمْ» مع رفتن در راه خداوند جَلَّالَهُ جهاد، و یا یک بیکاه رفتن بهتر است از دنیا و همه آنچه که در دنیا است.

۱. وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ ط
 ۲. لَعَذَابُ اللَّهِ أَكْبَرُ أَوْ فَرَحَ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمِثْلِهَا
 «مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ»

تمرین

- ۱- به واسطه کدام عبادت دین مبین اسلام خوب قوت و توسعه می یابد ؟
- ۲- برای کدام منظور جهاد بر ما فرض است ؟
- ۳- تا کدام وقت جهاد بر ما فرض است ؟
- ۴- حضرت محمد صلی الله علیه و آله در باره فضیلت جهاد چه فرموده اند ؟

الْبَيْعُ بِحَمْدِهِ
الْبَاقِي بِحَمْدِهِ
الْكُلُوبُ بِحَمْدِهِ

بخش سوم آداب آداب تلاوت قرآن کریم

ما به این ایمان داریم که قرآن کریم کتاب خداوند جلّ و علا است ، و برای
رهمنائی خیر و برکت بندگان فرستاده شده است .

پس باید اهتمام و تعظیم قرآن کریم را بنمائیم و هر روز برای بدست آوردن
خیر و برکت دنیا و آخرت به اندازه توان و قدرت آنرا بخوانیم .

پیغمبر ما محمد (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) فرموده اند :

- «بهترین شما آنانی اند که قرآن کریم را بیاموزند و بدیگران بیاموزانند»

در وقت تلاوت قرآن کریم باید آداب ذیل را در نظر داشته باشیم؛

۱- وقتی که قرآن کریم شروع میکنیم باید بدن، لباس و جای نشستن ما پاک باشد. خواندن قرآن شریف با طهارت ثواب زیاد دارد.

۲- وقتی که قرآن شریف را میگیریم باید آزار بسیار با ادب برداریم.

۳- در آشنای تلاوت قرآن شریف باید این نیت را داشته باشیم که؛

قرآن کریم کلام خداوند تَعَالَى است و من آنرا برای رضا، خدا، خیر، برکت و ثواب و عمل بر آن میخوانم.

۴- در آشنای تلاوت قرآن کریم رو بروی قبله نشینیم.

۵- قبل از شروع تلاوت قرآن شریف باید؛

أَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ گفته شود.

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ، (مکة، فضائل القرآن)

۶- قرآن شریف به آهستگی طوی خوانده شود که زبر، زیر، پیش و حروف آن خوب اداء گردد.

۷- در آشنای تلاوت قرآن کریم باید بسیار دقت کنیم که در خواندن آن غلطی نه نمایم. اگر کسی به معنی آن می فهمد در هنگام تلاوت به معنی آن نیز متوجه باشد.

۸- اگر دیگران قرآن کریم را تلاوت میکنند، ما باید به دقت به آن گوش بدیم.

۹- برای اینکه عزت قرآن کریم را بگذاریم، در وقت تلاوت باید آزا بالایی یک چیز پاک بگذاریم.

۱۰- در آشنای تلاوت قرآن کریم بدون سبب از سخن گفتن باید پرهیز کنیم و اگر به خاطر ضرورت سخنان دیگری را شروع کردیم باید قرآن کریم

رابطہ نمایم و بہ تلاوت دوبارہ بسم اللہ بگوئیم .

۱۱۔ در اثنای تلاوت قرآن شریف باید بہ چشم و دل بہ آن متوجہ باشیم ، اگر خشکی و پریشانی ذہنی رخ دهد باید تلاوت را بس

کنیم .

۱۲۔ وقتیکہ تلاوت قرآن شریف را بس کردیم بہ بسیار ادب آن را بستہ و برای خود ، پدر ، مادر ، استادان و جملہ مسلمانان دعای مغفرت

نمائیم .

۱۳۔ بعد از تلاوت بہ بسیار ادب آزا باید در جای بلند و پاک بگذازیم .

تمرین

- ۱۔ تلاوت قرآن شریف چہ مفاد دارد ؟
- ۲۔ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم کی را بہترین مسلمانان دانستہ است ؟
- ۳۔ در اثنای تلاوت قرآن شریف کدام چیز باید پاک باشند ؟
- ۴۔ قبل از شروع تلاوت قرآن کریم چہ باید گفت ؟

التَّشْيِيدُ بِالْحِلَالَةِ

الْحَبْرُ وَالْإِبْرَارُ

حقوق برادر مسلمان

دین مبین اسلام پیروان خود را برای اتحاد، اتفاق، همدردی،
عشق و محبت با یکدیگر دعوت میکند، طریقی در قرآن کریم و احادیث نبوی
یک مسلمان برادر مسلمان دیگر شناخته شده و به اساس این برادری،
دینی یک برادر مسلمان بالای برادر دیگر و حقوق زیاد دارد، که حضرت محمد
صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، پیشوای بزرگ ما در احادیث مبارک خویش بیان
نموده اند چند حق آن قرار ذیل اند:

۱- وقتی که با برادر مسلمان روبرو می شوید باید سلام بدهید. اگر روی در

- سلام گفتن پیش قدم گردید باید جواب سلام آزا به لفظ خوشتر بدهید .
- ۲- دعوت مشروع آن را قبول کنید .
- ۳- اگر برادر مسلمان تان عذرزد و اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ گفت ، شما به -
 يَرْحَمُكَ اللّٰهُ جواب آزا بدهید .
- ۴- اگر برادر مسلمان تان بمیرد به جنازه آن باید بروید .
- ۵- اگر برادر مسلمان شما مریض گردید ، به پرسانش بروید .
- ۶- چیزی را که بخود می پسندید به برادر مسلمان خود نیز باید به پسندید .
- ۷- در غیاب برادر مسلمان نگهداری مال و خانه او و وظیفه تانست .
- ۸- همیش خیر خواه آن باشید . کینه ، بغض و عداوت همایش نکنید .
- ۹- اگر تکلیف و مصیبت برایش برسد باید با وی کمک و معاونت کنید .

تقریر

- ۱- دین مبین اسلام پیروان خود را با یکدیگر به چه دعوت میکند؟
- ۲- در قرآن کریم و احادیث نبوی صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاصْحَابِهِ وَسَلَّمَ، یک مسلمان با مسلمان دیگر چه شنیده شده است؟
- ۳- وقتی که با برادر مسلمان خود روبرو میشوید چه خواهید گفت؟
- ۴- وقتی که عطسه برادر مسلمان تان را بشنوید چگونه جواب میدی؟

ترحم بر حیوانات

طوری که دین مقدس اسلام برای ما مسلمانان درس
محبت و مهربانی باهی داده است . همین قسم سفارش نموده که -
بالای حیوانات نیز رحم و مهربانی داشته باشیم که در اجرای این کار
به ما وعده ثواب داده شد و در صورت تجاوز و ظلم به آنها ما را
از عذاب خداوند جلّالهُ ترسانیده است .

در حدیث شریف آمده که :

دیک زن بد کرد کنار چاهی می گزشت دید که سگی از تشنگی خیلی به
تکیف گردیده و از تشنگی زیاد زبانش از دهن بیرون آمده بر حال
سگ رحمش آمده و دلش بر او سوخت ، پس موزه خود را به چادر

بسته و به ملک آب داد . بناءً خداوند **جَلَّالٌ** به دلسوزی و ترحم دی
رحم کرد غنا بخش را عفو نموده و او را لایق جنت گردانید .
در حدیث مبارک دیگر آمده است :

« ترحم نمائید به آنهایکه در روی زمین اند ، پس رحم خواهد نمود بر
شما آن ذاتیکه در آسمانها است » . مالک آسمان ، است ،
پس بر ما لازم است تا در باره حیوانات نکات زیر را در نظر بگیریم ،
۱- اگر در بستن زنده جانی فایده روا و خاصی نباشد ، بند نگه داشتن
آن ناروا و دور از ترحم است

۲- چوپای پرندگان را از آشیان دور ساختن کار خوب نیست ،
زیرا این کار سبب آزار پدر و مادر چوپای و هم سبب مرگشان
میکردد .

۳- بر حیوانات بار بر زیاده از قدرت شان بار کردن ظلم است .

۴- حیواناتیکه در اختیار ما اند به وقت معینه رسانیدن غذا و آب
برای شان کار ضروریست، لت و کوب و آزار آننها، خلاف تعمر
اسلامی است .

۵- وقتی که کدام حیوان و یا پرنده را حلال میکنیم باید با کار و تیز حلال
کنیم تا آزار زیاد نبیند .

۶- حیوانات و پرندگانیکه گوشت شان حلال است و نه ضرر آن
به کسی میرسد باید بنماط ساعت شیری کشته نشوند .

خلاصه زنده جانها مخلوق خداوند جلّ الله اند و الله تعالی به مهربانی
و رحم مخلوق خود خوش و از ظلم و ستم بر آنها ناراض میگردد .

تمرین

- ۱- در صورت ترحم بر حیوانات به ما چه وعده داده شده است ؟
- ۲- خداوند جَلَّالَهُ به آن زن بدکردار که بر سنگ ترحم کرد چه عفو داد ؟
- ۳- در مورد ترحم بر مخلوق خداوند جَلَّالَهُ حضرت پیغمبر ﷺ چه فرموده اند ؟
- ۴- با حیواناتیکه در اختیار ما اند چه باید نمود ؟

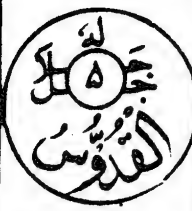

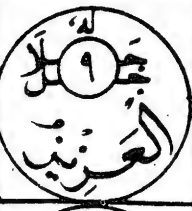

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ . وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ
عَلَى سَيِّدِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ .

مَتَّ بِالْخَيْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

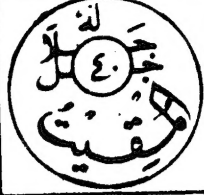

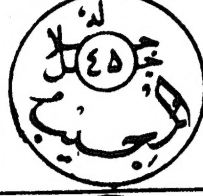

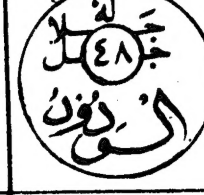

قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ ، مَا لَكَ عَلَى اللَّهِ وَسْطٌ

إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ إِسْمًا مِنْ أَحْصَاهَا -
دَخَلَ الْجَنَّةَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ -
(١)

الف

ج ١٧ لَوْ قَاب	ج ١٦ لَقَهَاء	ج ١٥ لَغَفَاء	ج ١٤ لَحْصَوَاء
ج ٢١ لَقَبِض	ج ٢٠ لَعَلِيم	ج ١٩ لَفِيح	ج ١٨ لَرِزَاق
ج ٢٥ لَمْع	ج ٢٤ لَرِافِع	ج ٢٣ لَحْزَاف	ج ٢٢ لَبَاسِط
ج ٢٩ لَحْم	ج ٢٨ لَبِصِير	ج ٢٧ لَسْمِمْ	ج ٢٦ لَزْذِك
ج ٣٣ لَحْلَسِمْ	ج ٣٢ لَحْبِئِير	ج ٣١ لَطِيف	ج ٣٠ لَوْ

جاء ٥٧ الحي	جاء ٥٦ الحي	جاء ٥٥ الحي	جاء ٥٤ الحي
جاء ٥١ الحي	جاء ٥٠ الحي	جاء ٥٩ الحي	جاء ٥٨ الحي
جاء ٥٥ الحي	جاء ٥٤ الحي	جاء ٥٣ الحي	جاء ٥٢ الحي
جاء ٥٩ الحي	جاء ٥٨ الحي	جاء ٥٧ الحي	جاء ٥٦ الحي
جاء ٧٣ الحي	جاء ٧٢ الحي	جاء ٧١ الحي	جاء ٧٠ الحي
جاء ٧٧ الحي	جاء ٧٦ الحي	جاء ٧٥ الحي	جاء ٧٤ الحي

جَمَادِىَ ٨١ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٠ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٧٩ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٧٨ الْمَيْتَابِ
جَمَادِىَ ٨٥ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٤ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٣ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٢ الْمَيْتَابِ
جَمَادِىَ ٨٩ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٨ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٧ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٨٦ الْمَيْتَابِ
جَمَادِىَ ٩٣ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٢ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩١ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٠ الْمَيْتَابِ
جَمَادِىَ ٩٧ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٦ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٥ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٤ الْمَيْتَابِ
	جَمَادِىَ ٩٩ الْمَيْتَابِ	جَمَادِىَ ٩٨ الْمَيْتَابِ	

ARIC

B

6421

IUA

1121 v.5

سال طبع سنبله ۱۳۶۸ تعداد طبع (۱۰۰۰۰)
مدیریت نصاب مرکز تعلیمی